

اطلاعات مصوبه ::

شماره	۵۰
عنوان	کلیات، برنامه و سرفصل دروس رشته «تفسیر و علوم قرآن» حوزه‌های علمیه خواهران (سطح ۳)
تصویب	۹۳/۱۲/۰۳
ابلاغ	

متن مصوبه ::

کلیات و برنامه سطح سه رشته تفسیر و علوم قرآن حوزه‌های علمیه خواهران به شرح ذیل تصویب گردید.

ماده ۱. عنوان:

عنوان، کلیات و برنامه سطح سه (ویژه خواهران) رشته تفسیر و علوم قرآنی است.

ماده ۲. تعریف:

«گرایش سطح سه تفسیر و علوم قرآن»، اولین دوره این گرایش است که پس از سطح دو (دوره عمومی) آغاز می‌گردد. طلاب در این دوره، مبانی و روش‌های مختلف تفسیر و علوم قرآن را آموخته و توان تحلیل و بررسی تطبیقی و نیز تدریس و پاسخ‌گویی به نیازهای رایج جامعه در زمینه معارف قرآنی را پیدا می‌کنند و پس از احراز توان علمی، با ارائه پایان‌نامه، موفق به دریافت مدرک سطح سه می‌شوند.

ماده ۳. اهداف:

۱. تعمیق مبانی اعتقادی و ایجاد زمینه تعالی اخلاقی و معنوی؛
۲. ایجاد توان قرآن‌پژوهی در حد تتبع (جمع‌آوری و نتیجه‌گیری) و نقد؛
۳. ایجاد توان تدریس در زمینه تفسیر و علوم قرآن، در مقطع قبلی تحصیلات حوزوی (سطح دو) و مقطع کارشناسی؛
۴. تقویت توان تبلیغ در زمینه معارف قرآنی، به صورت نوشتار و گفتار؛
۵. ایجاد توان پاسخ‌گویی به سؤالات رایج و مورد نیاز جامعه، در زمینه تفسیر و علوم قرآنی؛
۶. آماده سازی استعدادها برتر به منظور ورود به مقاطع بالاتر؛
۷. ایجاد توان بهره‌گیری از متون فقهی و آشنایی با مبانی استنباط.

ماده ۴. سیاست‌ها:

۱. محیط سازی به منظور تعالی اخلاقی و معنوی طلاب؛
۲. تقویت استقلال فکری و اعتماد به نفس در مسائل علمی؛
۳. تکیه بر آموزش محورها و موضوعات اصلی رشته؛
۴. تأکید بر توسعه آموزش‌های پژوهش‌محور؛
۵. تأکید بر بهره‌گیری از روش‌های کارآمد آموزشی، به ویژه روش مشارکت فعال؛
۶. تأکید بر پویایی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و توجه به نیازهای روز؛
۷. تأکید بر استفاده از متون اساسی، جامع، موجز و کاربردی؛
۸. اهتمام بر درک و به‌کارگیری متون و منابع، در حد دوره؛
۹. تلاش بر معرفی توصیفی منابع محوری و مهم؛
۱۰. تأکید بر نقش محوری زن در تحکیم خانواده، در کلیه امور آموزشی و پژوهشی؛
۱۱. توجه به ویژگی‌های بانوان در برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و تربیتی؛
۱۲. شناسایی استعدادهای ویژه، جهت تصدی امور تبلیغ، تدریس، مدیریت و ...

ماده ۵. نظام آموزشی:

نظام آموزشی این رشته، نیم‌سال واحدی است. طول دوره، حداقل ۷ نیم‌سال و حداکثر ۱۰ نیم‌سال، بدون احتساب پایان‌نامه است. طلاب این رشته، به صورت حضوری دروس را فرا می‌گیرند.

ماده ۶. شرایط پذیرش:

۱. احراز صلاحیت اخلاقی و عمومی، بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب؛
۲. دارا بودن مدرک علمی سطح دو؛
۳. قبولی در آزمون ورودی و مصاحبه علمی؛

۴. داوطلبان ورود به این رشته، خواهان هستند.

ماده ۷. جدول کلیات دروس سطح سه، گرایش تفسیر و علوم قرآن:

ردیف	عنوان	تعداد واحد
۱	دروس مشترک	۲۶
۲	دروس اختصاصی	۶۵
۳	پایان نامه	۴
	جمع	۹۵

۱. ۱. دروس مشترک:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	اهداف آموزشی
۱	فقه ۱، ۲، ۳ و ۴	۱۲	شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روشهای استدلالی فقهی و فلسفه احکام
۲	اصول فقه ۱، ۲، ۳ و ۴	۸	شناخت مباحث اصولی مهم و مؤثر در فهم قرآن
۳	تجزیه و ترکیب	۲	تقویت توان تشخیص و به‌کارگیری قواعد صرف و نحو
۴	عقاید اختصاصی شیعه	۴	تبیین استدلالی عقاید اختصاصی شیعه مانند امامت، انتظار، تقیه، بداء، رجعت، شفاعت، توسل و ... و پاسخگویی به برخی از شبهات در زمینه عقاید خاصه شیعه
	جمع	۲۶	

۲. دروس تخصصی:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	اهداف آموزشی
۱	نحو تکمیلی	۳	شناخت مباحث تحلیلی نحو
۲	بلاغت کاربردی ۱ و ۲	۴	تطبيق قواعد و وجوه بلاغی بر آیات قرآن کریم
۳	مفردات قرآن	۲	شناخت مترادف، اشتراک، وجوه و نظایر، لغات دخیل و معنائی قرآن
۴	مبانی و قواعد تفسیر قرآن ۱ و ۲	۴	شناخت مبانی و قواعد تفسیر قرآن
۵	تاریخ تفسیر و مفسران	۲	شناخت سیر پیدایش و تطور تفسیر، همراه با شناخت منابع مهم و نیز شناخت مفسران بزرگ
۶	روشها و گرایشهای تفسیری	۲	شناخت روشهای عقلی، روایی، قرآن به قرآن، و ... و شناخت گرایشهای عرفانی، کلامی، فلسفی، ادبی و ...
۷	تفسیر ترتیبی ۱ تا ۹	۱۴	ایجاد توان فهم معنای آیات و وجوه محتمل در آن، بهره‌گیری از کتابهای تفسیری و شناخت معارف مهم قرآنی
۸	تفسیر موضوعی ۱	۱	آشنایی با چيستی و معانی تفسیر موضوعی و گونه‌های آن
۹	تفسیر موضوعی ۲	۲	شناخت سنت‌های الهی حاکم بر جوامع انسانی و جامعه مطلوب از دیدگاه قرآن کریم
۱۰	تفسیر موضوعی ۳	۲	شناخت معارف قرآنی در خصوص نبوت و امامت

اهداف آموزشی	تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
شناخت جایگاه زن و خانواده در قرآن و پاسخ به پرسش‌های مطرح در این زمینه	۲	تفسیر موضوعی ۴	۱۱
تبیین آموزه‌ها و رویکردهای اخلاقی و تربیتی در قرآن	۲	تفسیر موضوعی ۵	۱۲
شناخت معارف قرآنی در خصوص توحید و اسماء و صفات الهی	۲	تفسیر موضوعی ۶	۱۳
شناخت تحلیلی مباحث اعجاز، محکم و متشابه، تحریف‌ناپذیری و تأویل	۷	علوم قرآنی ۱ تا ۴	۱۴
شناخت تطبیقی مباحث مهم قرآن کریم و کتاب مقدس یهودیان و مسیحیان	۲	قرآن کریم و کتاب مقدس یهودیان و	۱۵
شناخت مبانی، قواعد و روش‌های کاربردی ترجمه قرآن (۲ واحد به صورت پژوهشی ارائه می‌شود)	۶	آشنایی با مبانی، قواعد و روش‌های کاربردی	۱۶
ایجاد توان بهره‌گیری از متون عربی و اصطلاحات رایج معاصر در زمینه تفسیر و علوم قرآنی	۴	متون عربی معاصر ۱ و ۲	۱۷
شناخت روش‌های مختلف پژوهش و کیفیت بهره‌برداری از منابع در تفسیر علوم قرآن و به‌کارگیری قواعد پژوهشی	۴	روش تحقیق (روش و کارورزی)	۱۸
	۴	پایان‌نامه	۱۹
	۶۹	جمع	